

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Det konservative Folkeparti og Eengangsskatten

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1946

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 8

Kommentar: Folketingsmand Aksel Møllers Ordførertale ved Folketingets 1. Behandling af Forslaget til Lov om Udskrivning af en Formuestigningsafgift og et Stabiliseringslaan

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

Det konservative Folkeparti
og
Eengangsskatten

*(Folketingsmand Aksel Møllers Ordførertale ved
Folketingets 1. Behandling af Forslaget til Lov om Udskrivning
af en Formuestigningsafgift og et
Stabiliseringslaan)*

Det konservative Folkeparti

Juni 1946

Hermed fremsender vi til Deres Orientering den Tale, som Statsrevisor, cand. polit. Aksel Møller holdt paa Det konservative Folkepartis Vegne i Folketinget den 29. Maj ved 1. Behandling af Regeringens Forslag om en Engangsskat.

De vil formentlig være enig i de i Talen fremhævede Retningslinier for det Udvalgsarbejde, som nu skal gøres fra vor Side. Det vil blive baaret af vort Ønske om paa den ene Side at undgaa et „Kanslergade-Forlig“ med den deraf følgende Stramning af Forslaget og paa den anden Side at fjerne Muligheden for en Regeringskrise, der aabner Adgang til en Forandring i de nuværende politiske Forhold.

Med venlig Hilsen
POUL SØRENSEN.

Det konservative Folkeparti og Engangsskatten.

Ved Folketingets 1. Behandling af Forslaget til Lov om Udskrivning af en Formuestigningsafgift og et Stabiliseringslaan udtalte den konservative Ordfører, Statsrevisor Aksel Møller iflg. Rigsdagens stenografiske Referat:

Hvis man et Øjeblik tør se bort fra de økonomiske Motiver for det Lovforslag, som her foreligger, for alene at beskæftige sig med den historiske og politiske Baggrund for det, er det en nærliggende Fristelse for mig at give denne Tale den samme Melodi som den højtærede Statsminister valgte forleden, da han om Lovforslaget til Bilæggelse af Arbejdskonflikten erklærede, at han hellere gik en anden Vej, hvis den kunde faa Tilslutning. I det hele taget har den højtærede Statsminister ofte med Held villet noget andet end det, Forholdene har tvunget ham til. Denne Gang er det imidlertid ikke Forhold, der ligger uden for Statsministerens Indflydelsessfære, som har tvunget ham. Sandheden er den, at fra det Øjeblik, den højtærede Statsminister valgte at opfordre Medlem af Professorudvalget, Thorkil Kristensen til at overtage Finansministeriet, accepterede den nydannede Regering og Partiet Venstre dermed Engangsskatten. Man kunde naturligvis slaa sig i Tøjret, maaske ogsaa præstere et mindre Oprør, men man vidste, at Finansminister Thorkil Kristensen ikke vilde kunne se Professoren af samme Navn i Øjnene, hvis Engangsskatten blev henlagt. Kort sagt, Afgørelsen blev truffet, da den højtærede Finansminister indvilligede i at overtage sin Post. Tilbage blev saa Vanskeligheden ved at overvinde hvad der maatte være af Betæneligheder, *og jeg vil paa mit Partis Vegne ikke lægge Skjul paa, at det er med den allerstørste Betænelighed mit Parti har kunnet medvirke til Gennemførelsen af en Engangsskat som den her foreliggende, saa hvis den højtærede Statsminister endnu*

skulde beslutte sig til at lade sit Forslag falde, kan jeg love, at der ikke i den Anledning fra vor Side vil blive draget politiske Konsekvenser over for Regeringen i Almindelighed eller den højtærede Finansminister i Særdeleshed.

Det er ganske ligetil, at vi ud fra vore Anskuelser maa være betænkelige ved, hvad der her skal ske. Vi har aldrig hørt til dem, som med Glæde, endsige med Vellyst lagde Hindringer i Vejen for Kapitaldannelse og Opsparing. Vi har altid tillagt det en afgørende Betydning for Udviklingen af vort Lands Erhvervsmuligheder, at den enkelte Borger ansporede til at forøge Produktionsapparatet her i Landet, fremfor at Lovene skulde opfordre ham til at leve fra Haanden og i Munden. Saa meget større er vore Betæneligheder overfor den konkrete Udformning, Engangsskatteforslaget har faaet, idet den i høj Grad og med Lussinger rammer Kapitaler, der allerede er investeret, og dermed tvinger til Realisationer eller Opgivelse af samfundsmæssigt frugtbart Initiativ.

Motiverne for den konservative Medvirken.

Vi kan heller ikke finde nogen overvældende Tilskyndelse til vor Medvirken i de Indrømmelser, som den højtærede Finansminister har givet til vore Synspunkter før Lovforslagets Fremlæggelse. De er i alt Fald ikke tillokkende paa Grund af deres Omfang. Vi havde, som jeg senere skal nævne udførligere, foretrukket en anden Opbygning af Lovforslaget. Alligevel har mit Parti bestemt sig for at deltage i dette enestaaende Stykke Lovgivningsarbejde. Vore Betæneligheder har vi overvundet af forskellige Grunde,

dels fordi vi ikke i Almindelighed tør bestride, at en Engangsskat er nødvendig,

dels fordi vi kun derved har Haab om at fjerne nogle af Forslagets værste Fejl,

og dels fordi vi ved vor Medvirken til Lovforslagets Udarbejdelse i alt Fald har kunnet forhindre, at den højtærede Finansminister lod sig friste til at søge Selskab med Anskuelse, der vil slæbe vort Lands Formuejere for den Riberret.

Saa meget mere Grund til at fremhæve dette Motiv har vi i den Omstændighed, at den højtærede Indenrigsminister for nogle Dage siden efterlyste et nyt Kanslergade-Forlig.

Læg dette sammen med det ærede Medlem Hr. V. Buhls Ordførertale ved denne Lejlighed, hvor det hedder, at Lovforslaget her var et udvandet Eksempel af en Engangsskat. Der er i allerhøjeste Grad ud fra disse Synspunkter al mulig Grund for os til at opgive en Stilling af splendid Isolation i Spørgsmaalet om, hvorledes Engangsskatten skal se ud.

Vi lever under en Inflation.

Jeg sagde, at vi i den foreliggende Situation ikke turde bestride Nødvendigheden af Engangsskatten. Jeg ved naturligvis godt, at den enkelte Borger kan hævde, at han ikke indser Nødvendigheden, og man kan være overbevist om, at de, som dette Lovforslag udpeger til at bære Byrderne paa alles Vegne, vil være fristet til at hævde det; men et konservativt Parti, som har og føler et Medansvar for Genopbygningen af Landets Pengevæsen, har ikke den nemme Udvej at lukke Øjne og Ører; naar vort Lands nationalekonomiske Sagkundskab saaledes som her kræver et dybt Indgreb for at standse Pengerigelighedens inflatoriske Følger, saa kan Kravet ikke tilsidesættes med en Bemærkning om Skrivebordsteorier. Det skal indrommes, at de lærde kan være uenige, men bortset fra Professor Jørgen Pedersen har den nationalekonomiske Sagkundskab for en Gangs Skyld været forbavsende enige om den her foreliggende Lovs Nødvendighed, og hvad der efter min Opfattelse er særlig tungt vejende — er, at den Institution, som det er betroet at bære Ansvaret for Landets Pengevæsen, Danmarks Nationalbank, i en Skrivelse, som ogsaa det ærede Medlem Hr. Himmelstrup omtalte, af 2. Februar 1946, over for den højtærede Handelsminister

stiller sig bag den nationalekonomiske Sagkundskab. Naar man læser den Skrivelse ved Behandlingen af det her foreliggende Lovforslag, saa forekommer det mig, at man deri finder et Motiv, der lyder som et Nødraab. Den bekræfter, at Befrielsen ikke af sig selv har udløst sanerende Kræfter, tværtimod er det økonomiske Forfald fortsat.

Jeg skal ikke i Enkeltheder opholde mig ved Præmisserne for Nationalbankens Konklusion. De er vel kendt af alle og er jo allerede paa den ene eller den anden Maade blevet omtalt af de ærede foregaaende Ordførere. Men det er klart, at Tiden siden 5. Maj ikke har formindsket Købeevnen, men forøget den, og selv den Tid, der er gaaet efter Nationalbankens Skrivelse af Februar i Aar, har medført en yderligere Forværring. Varemængdens Vækst har over for Forøgelsen af Pengemængden været ganske utilfredsstillende, og Rentefaldet er fortsat, kort sagt, vi lever under en Inflation, som kan ende i en Løbskkørsel, hvis der ikke træffes alvorlige Foranstaltninger.

Se, disse Argumenter kan et konservativt Parti ikke sidde overhørig. Vi kan ikke for at skaane den nuværende Formue mod Engangsskattens Urimelighed over for den enkelte risikere at komme til at opleve de Perspektiver, som aabner sig mellem Linierne i Bankens Skrivelse.

En Kronesækning vil paany forøge Pengemængden.

Vort Medarbejderskab finder altsaa Sted ud fra den klare Forudsætning, at Engangsskattens Idé og Berettigelse er økonomisk Sanering over for de inflatoriske Tendenser. Vi henter vort Motiv til Medarbejdet i Nationalbankens Skrivelse, ligesom det ærede Medlem Hr. Himmelstrup i høj Grad gjorde det, og det vil sige, at vi dermed ogsaa stiller os bag denne Skrivelses klare Advarsel imod en Kronesækning.

Skrivelsen blev, som bekendt, fremsendt af Nationalbankens Bestyrelse; det ærede Medlem Hr. Himmelstrup er vel glad over, at han ved denne Lejlighed ikke var Medlem af Bestyrelsen, men kun af Repræsentantskabet, for Bestyrelsens Venstremænd, Hr. Hauch og Hr. Jensen-Klejs, tog jo Særstandpunkt overfor Bestyrelsens Advarsel imod en Kronesækning. Men det er udtrykkelig paa Bestyrelsens

Advarsel til den højtærede Handelsminister vi staar, naar vi har givet Tilslutning til at medvirke til en Engangsskats Gen-nemførelse, for det er da klart, at man ikke kan faa nogen til at se Meningen i den ene Dag at bekæmpe Inflationen med Formuekonfiskationer for nogle Dage efter at sætte en Inflation i Gang igen med Kronesænkings-, Prishævnings- og Løn-hævningspolitik.

Den nye Ejendomsskyldsvurderings Urimeligheder.

Men vi beklager, at Regeringen har lagt sig fast paa, at Indgrebet skal ske, som det er foreslaaet her. Mit Parti har i Tide udtalt sig for en anden Fremgangsmaade. Principielt har vi naturligvis intet at indvende imod, at Krigstidens Formuestigninger maa holde for, naar det gælder om at rydde op økonomisk efter Krigen, men vi har meget stærkt paa vort Repræsentantskabsmøde for blot en Maa-nedstid siden, nemlig den 27. April i Aar, erklæret, at vi ønskede de fiktive Stigninger undtaget. Dette Ønske har vi kun til en vis Grad faaet opfyldt. Efter Forslaget vil en Stigning paa 20 pCt. af Basisformuen altid være undtaget fra Afgifts-pligten, men vi tør ikke paastaa, at det er en Indrømmelse til vore Synspunkter, for det var jo et Princip, der i Virkeligheden var knæsat allerede i Professorud-valgets Betænkning. Det er formodentlig en af den Slags Bestemmelser, som, for at lette Beregningerne for Skattevæsenet, kommer til at fritage og ramme i Flæng. Den Person, som i hele Stigningsperioden har ejet de samme Obligationer, Aktier eller Ejendomme, beskattes efter Forslaget af den ganske nominelle Værdifor-øgelse, som Konjunkturerne har ført med sig, og som ikke for Ejeren har ført til større Udbytte eller Indtægter i det hele taget, for vi har jo set, at Renten af Obligationerne har været faldende, Aktieud-bytterne har der været lagt Loft over, og Udlejningsværdien af de faste Ejendomme har været holdt nede af Huslejestop-pet. Skønt der i Virkeligheden er Tale om en Person, der allerede har faaet tydelige Erfaringer for de Vanskeligheder vort Samfund maa kæmpe med, rammer For-slaget ham dog, ganske uanset dette, for de fiktive Stigninger, der ligger ud over 20 pCt. af Basisformuen, medens omvendt en Person, som virkelig har opnaaet Er-

hvervelse af Formuegoder, der afkaster en foreget Indtægt, eller som ved Salg af For-muegoder har opnaaet en virkelig reel Kapitalgevinst, kan glæde sig over, at de 20 pCt. af den oprindelige Formue i alt Fald skal være afgiftsfri. Jeg anerkender naturligvis, at Ministeren ved at foreslaa et Loft over Ejendomsskyldens Højde paa 20 pCt. over 1936-Vurderingen har taget et beskeden Hensyn til disse Synspunk-ter. Det vilde ogsaa uden denne Indrøm-melse have været ganske umuligt for os at medvirke. Min Gruppens Formand, det ærede Medlem Hr. Christmas Møller, ud-talte paa vort Repræsentantskabsmøde den 27. April om dette Forhold følgende, som jeg gerne vil have Lov til at citere:

„Man vil komme til meget uretfærdige Resultater“, sagde det ærede Medlem, „naar man, saaledes som det er Hensig-ten, vil benytte den nye Ejendomsskyld-vurdering, og jeg kan næsten sige, at det er en Betingelse for os, at det bliver den gamle og ikke den nye Ejendomsskyld, som lægges til Grund“. Dermed var det klart udtalt, hvad Det Konservative Folke-parti ønskede i denne Sag. Vi har ogsaa i en, saa vidt jeg ved, senere Henvendelse til den højtærede Finansminister bedt om en Forlængelse af Klagefristen for Vurde-ringerne, og vi maa paa Baggrund af det-te Lovforslags enestaaende Karakter og Vurderingernes iøjnefaldende Uensartet-hed staa fast paa dette Ønske.

Obligationernes fiktive Stigning.

Det er klart, at den fiktive Stigning, der har fundet Sted for Obligationskurserne, naar Obligationerne har været i den sam-me Besiddelse, baade paa Basistidspunk-tet og Sluttidspunktet, ogsaa giver Anled-ning til en lang Række kritiske Bemærk-ninger. Jeg skal lade dem falde ved denne Lejlighed og blot understrege, at jeg for-staar, at man med Reglen om Fradraget paa de 20 pCt. dog mindst 35.000 Kr. har villet prøve paa at opveje den Ubillighed, som her er til Stede. Men jeg ser nu ikke, at der er taget et blot nogenlunde rimeligt Hensyn til Aktieejernes Situation. Det er næppe nødvendigt at erindre det højtærede Ting om, at vi under Krigen har paalagt Aktieselskaberne en Udbyttebegrænsning, som har ført til en Konsolidering af Sel-skaberne, hvad der i og for sig er saare fortræffeligt, men samtidig til en stærk Vækst i Aktiernes indre Værdi, og det vil

skatteteknisk sige til en Vækst i de Kurser, hvorefter Skatten har skullet beregnes, skønt Forholdet er det, at de paagældende ikke har kunnet skille sig af med disse Aktier, fordi man ved Bestemmelsen om, at den Kursgevinst der konstateres ved Salg, skulde være indkomstskattepligtig, har sat en Stopper for et videre Udbud af den Slags Aktier. Naar dette har været Forholdet paa den ene Side Udbyttebegrænsningen, paa den anden Side den vældige Opsvulmen af Aktiekurserne i skatteteknisk Forstand, uden at Afkastningen er blevet forøget, forekommer det mig urimeligt at ville forlange, at Formuestigningsafgiften skal erlægges af Aktionærerne fremfor af Selskabet. Jeg ved, at Tanken derom ikke har været fremmed for den højtrædede Finansminister, og jeg haaber, at det i Udvalget bliver muligt at overtale ham til at tage den op igen.

Fortolkningen af Begrebet Krigskonjunktur.

I Modsætning til det ærede Medlem Hr. V. Buhl mener jeg i Lovforslaget og især i Bemærkningerne til det at have fundet en i og for sig anerkendelsesværdig Bestræbelse hos den ærede Minister for at søge skelnet mellem de Formuestigninger, som skyldes Krigskonjunkturer, og de, som ikke gør det. Tankegangen er jo nemlig paa et enkelt Punkt drevet saa vidt, at det virker en lille Smule grotesk.

Den, hvis Formueforøgelse skyldes en Lotterigegevinst, skal ikke være med til at mærke Landets Fattigdom paa samme Maade, som den, der har øget sin Ejendom ved en personlig Indsats.

Det hedder i Bemærkningerne til denne § 9, at man her har villet drage fra Slutformuen en hel Del Beløb, hvis Oprindelse utvetydigt er uden Forbindelse med Krigskonjunkturerne. Denne Krigskonjunkturbetragtning, som altsaa ligger paa Linie med meget af det, Lovforslaget omfatter, kan egentlig meget let føres i Marken til Fordel for de Formueejere, som faktisk, omend ikke paa Papiret, har tabt paa Krigskonjunkturerne. Denne Konsekvens drager Forslaget imidlertid slet ikke.

Skibene.

Lad mig som Eksempel nævne Skibene. Jeg har en yderst klar Fornemmelse af, at man netop med dette Forhold har et passende Eksempel, fordi det samtidig vi-

ser, hvilke Farer af samfundsmæssig Betydning Lovforslaget rummer. Skibene skal efter Lovforslaget optages til 75 pCt. af Salgsværdien paa Sluttidspunkter og med Soassurancebeløb skal forholdes paa samme Maade. Begrebet Salgsværdi forklares i Bemærkningerne som Krigsforsikringens Minimumstakster. Som jeg om et Øjeblik skal vise, er der god Grund til at sige, at denne Beskatning er urimelig høj, naar den foreslaas lagt paa denne Maade. Den eksisterende Handelsflaade er delvis forældet, og enhver erkender, at den maa fornyes; Krigskonjunkturerne har faktisk ramt dansk Skibsfart ved at forhindre Fornyelse og især ved at berøve den omtrent Halvdelen af Tonnagen. Jeg tror heller ikke, der er nogen i denne Sal, som ikke ved, hvor nødvendige vore Skibe er for vort Lands Økonomi og Befolkning, og hvor ømtaalelig netop denne Side af Sagen er.

Hvad er det nu, man gør med dette Lovforslag? Ja, se Minimumstaksten ligger i Dag 100 pCt. over Minimumstaksten i 1939. Et Skib, som i 1939 var forsikret for 1 Mill. Kr., er i Dag forsikret for 2 Mill. Kr., d. v. s. at denne Krigsforsikringens Minimumstakst, 2 Mill. Kr., skal gøre det ud for den Salgsværdi, hvorefter Lovforslaget de 75 pCt. skal indgaa i Beregningen; det betyder, at der skal medregnes 1½ Mill. Kr. Hvordan forholder det sig saa med Skibets Værdi paa Basistidspunktet? Saa vidt jeg forstaa Lovforslaget, skal Skibets Værdi paa Basistidspunktet fastsættes efter de almindelige Regler i Skattelovgivningen og i Skattepraksis, d. v. s. til Anskaffelsesprisen minus de af Skattevæsenet godkendte Afskrivninger. Jeg har i alt Fald forgæves spejdet efter en Regel, der muliggjorde, en anden Ansættelse. (Finansm. (Thorkil Kristensen): *Læs lige § 42*) § 42, som Ministeren henviser til, er saa vidt jeg kan se, en almindelig Bemyndigelse for Finansministeren til at tillade at anvende en anden Fremgangsmaade end den, som Loven forudsætter ved Værdiansættelse af Aktiver. (Finansm. (Thorkil Kristensen): *Til at anvende samme Fremgangsmaade ved Basistidspunktet som ved Slutformuen!*) Det er altsaa Ministeren, der skal have Bemyndigelse til at hjælpe Skibene igennem Vanskelighederne, saaledes at der skal anvendes samme Fremgangsmaade, og det betyder naturligvis en Forbedring

af Skibenes Forhold. Men det vilde dog være naturligt at udtrykke det direkte i Lovteksten for det drejer sig her om en Fremgangsmaade, som Lovgivningsmagten ikke kan lade bero paa en almindelig Bemyndigelse. Husk paa, at Skatteafskrivninger har ofte bragt Skibenes Værdi paa Basis tidspunktet langt længere ned end Forsikringsværdien. Det kan ikke være i Overensstemmelse med nogen berettiget Interesse at ville gennemføre denne voldsomme Opsugning af de Kapitaler, som er bundet i vort Lands Handelsflaade, og det kan ikke, synes jeg, være nogen sikker Betragtning, at man med Bestemmelsen om 75 pCt. af Salgsværdien tager Hensyn til Værdien paa lidt længere Sigt, eftersom der jo ikke er noget mere uberegneligt, mere svingende og mere overraskende end et Skibs Værdi. Man kan uden Vanskelighed søge tilbage til Tiden umiddelbart efter sidste Krig og se, hvorledes Skibe, der var bygget til Millionbeløb, i 1918-1919-1920 solgtes for 1/10 eller 1/20 af Anskaffelsesværdien paa Grund af de ændrede Konjunkturer. Og hvem tør sige, at man paa lidt længere Sigt har truffet blot tilnærmelsesvis det rigtige ved denne 75 pCt.-Regel?

Af mindre Betydning for Samfundet end Skibene, men dog af meget stor Betydning for de paagældende, er Bestemmelsen i § 9, som nøje opregner, hvilke Arter Erstatning der skal tages Hensyn til.

Saa vidt jeg kan se, ligger det saaledes, at de af vore Landsmænd, som mistede deres Hjem og Indbo paa Grund af Bombekatastrofer under Krigen, og som har udsat Anvendelsen af de dem tilstaaede Erstatningsbeløb, vil kunne risikere, at disse ikke anvendte Beløb bliver inddraget under Skattepligten. Det er muligt, skønt jeg tror det ikke, at Bestemmelsen i § 5 sigter paa at hjælpe over denne Vanskelighed. Jeg vil meget gerne kende den højtærede Ministers Syn paa, hvorvidt man virkelig ved Formuestigningsbeskatning vil beskatte de Beløb, som saaledes er reserveret til Genanskaffelse af Hjem og Indbo.

Varebeholdningernes Realisation og Genskabelse.

Kort før Valget blev de forskellige Partier spurgt om deres Stilling til Forretningsfolks ledige Penge. Alle, eller dog vist alle de adspurgte, deriblandt ganske

utvivlsomt den højtærede Statsminister, erklærede, at man vilde naturligvis sørge for at den Kapital, som skulde til for at genskabe Varebeholdningerne, blev holdt uden for en eventuel Engangsskat. Paa denne Baggrund af et givet Tilsagn beder jeg den højtærede Finansminister oplyse os om, hvorvidt Lovforslaget virkelig har taget Hensyn hertil. Det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen, den højtærede Statsminister og jeg selv, sagde Hunden, og et Par Stykker til er blevet spurgt og stilledes i Udsigt, at disse Penge skulde ikke inddrages under Eengangsforpligtelsen. Jeg gaar ud fra, at den højtærede Finansminister har tænkt paa dette Tilsagn, afgivet af de forskellige Partier ved denne Lejlighed.

Formuestigningsafgiftens Skalaer.

Hvad nu de foreslaaede Skalaer for Formuestigningsafgiften angaar, tror jeg, ligesom det ærede Medlem Hr. V. Buhl, at de maa underkastes en meget nøje Granskning. Den ærede Minister har faaet den Ide at dele de afgiftspligtige i tre Grupper efter Basisformuens Størrelse. Dette vilde føre til aabenbare Urimeligheder. Det ærede Medlem Hr. V. Buhl nævnte en Del Eksempler, der syntes at vise, at Skalaernes Opbygning var formet som en Rutschebane. Jeg kan supplere disse Eksempler med et andet Eksempel, der viser, at takket være den højtærede Regerings Initiativ her vil den af to Formueejere, der var fattigst i 1939, meget vel kunne risikere, skønt deres Formue paa Kroner og Øre er den samme paa Slut tidspunktet, at være rigest, naar Skatten er betalt. En saadan Ændring af den almindelige Formuefordeling i Landet kan næppe være tilsigtet.

Et Eksempel paa Urimeligheden.

Hvis f. Eks. A begynder med 40,000 Kr. og B med 100,000 Kr. i Formue — og lad os sige for Nømheds Skyld, at de begge paa Slut tidspunktet ejer 1.035,000 Kr. — saa skal A betale i Stigningsafgift 472,000 Kr. og B 605,000 Kr. Følgen bliver som sagt — for vi kan jo se bort fra Stabiliseringslaanet, som er akkurat ens for dem begge — at A, som begyndte med 40,000 Kr., faar Lov til at beholde 563,000 Kr. medens B, som begyndte med 100,000 Kr. kun faar Lov til at beholde 430,000 Kr. Den, der altsaa har haft den største Stigning, nem-

lig A, faar Lov til at beholde 133,000 Kr. mere end B, skønt deres Formue paa Sluttidspunktet er den samme i absolutte Tal.

Den individuelle Paavirkning af Formuen paa Basistidspunktet.

Saadanne Hekserier med Hensyn til Formuefordelingen tror jeg ikke vil blive paaskønnet og forstaaet i Befolkningen. I hvert Fald var det vel værd at overveje, om der — ikke blot paa dette Omraade med Hensyn til Skalaerne, men ogsaa med Hensyn til Basistidspunktet — kunde skabes Bestemmelser, der muliggjorde, at man tog noget større Hensyn til de Skatteydere, som her skal for Pontius Pilatus. For nogles Vedkommende er den 1. Januar 1939 utvivlsomt et ganske fordelagtigt Tidspunkt, og i al Almindelighed tror jeg, den ærede Minister har Ret i at pege paa hele den Stabilitet, som eksisterede paa det Tidspunkt. Men for andres Vedkommende — især Personer eller Selskaber, som har Regnskabsaar, der falder langt udenfor det sædvanlige — kan det være et højst uheldigt Tidspunkt, A fastslaar Basisformuen, og derfor vil jeg gerne henstille til den højtærede Ministers Overvejelse, om man ikke burde lade den skattepligtige selv vælge imellem 1. Januar 1939 og den 1. Januar 1940 eller det dertil svarende Regnskabsaar for hans Virksomhed. Der vil derved, synes jeg, i hvert Fald kunne tages noget Hensyn til de højt individuelle Paavirkninger af Formuens Størrelse paa Basistidspunktet.

Formuestigningsafgiften paa Selskaber og Foreninger.

Jeg vil derefter gerne gøre nogle Bemærkninger om Formuestigningsafgiften for Selskaber og Foreninger. Vi ønsker som sagt Formuestigningen beskattet hos Selskaberne og ikke hos Aktionærerne. Vi er klar over, at den nødvendige Følge maa være, at Skalaen for Selskaberne forøges, og der kunde vi maaske mødes med det ærede Medlem Hr. V. Buhl og føje ham for saa vidt, som vi i det Tilfælde vilde mene, at Selskabsbeskatningens Skala maatte komme til at falde sammen med Skalaen for Brugsforeninger og de kooperative Virksomheder.

Vi anerkender naturligvis, at man ikke paany har villet undtage de gensidige Selskaber og Brugsforeninger, men paa et enkelt Omraade forekommer det mig, at

der ikke er opnaaet Lighed for Loven. Det er naturligvis ikke noget, som den store Offentlighed har saa forfærdelig megen Sans for, men som dog alligevel kan faa en Del Betydning. Jeg tænker paa dette, at Statsanstalten for Livsforsikring ikke er medtaget blandt de Livsforsikringsselskaber, som skal betale Afgift. Dette er egentlig aabenbart urimeligt. Naar et enkelt privat Livsforsikringsselskabs Formue, Bonusfonden, er vokset fra 26 til 41 Mill. Kr. — og jeg vil gaa ud fra, at for Statsanstaltens Vedkommende har der været en lignende stærk Tilvækst i Formuen — er det urimeligt, at dette Selskab skal udrede vældige Beløb, medens dets Konkurrent, Statsanstalten, skal beskyttes derimod. Jeg er klar over, at det i høj Grad beror paa en Fortolkning af det Tilsagn, som ligger i Loven om Statsanstalten, men gaar vi ikke en hel lang Række Tilsagn saa nær paa Kroppen med disse Bestemmelser, at det af Billighedshensyn var rimeligt at tage ogsaa den nævnte Ulighed med i vore Overvejelser?

Jeg vil ogsaa gerne i denne Forbindelse pege paa, at der er noget urimeligt i overhovedet at beskatte Bonusformuen, Selskabets Formue. Nogle Livsforsikringsselskaber benytter den Fremgangsmaade, at de til Forsikringstagerens store Tilfredshed i Reglen udlodder Bonus med visse Mellemløb, og naar de har gjort det, har de ikke nogen Bonusformue mere, før de efterhaanden faar samlet en ny op mellem Perioderne. Men saa er der andre Selskaber, der kun udbetaler en Del og lader Resten tilskrive Forsikringssummens Udbetaling; de ligger altsaa med store Fonds, og de kommer nu ud for at skulle beskattes af disse Fonds, medens de, der har sagt: Lad os faa Pengene ud af Huset! — er skaaet i Sammenligning hermed.

Formueafgiften.

Jeg forstaaer, det er Mening, at Formueafgiften, saaledes som der her er foreslaaet, skal kunne indbringe 600—700 Mill. Kr.

Det er vistnok givet, at Forslaget herom er Resultatet af et politisk Kompromis. Den Skala, som Professorudvalget kredsede om, skulde, saavidt jeg kan se, have givet godt 2 Milliarder ureduceret, og dermed tror jeg, Udvalget var saa tilfreds, at det ikke mente at ville anbefale

en almindelig Udskrivning paa Formuer. Jeg tror egentlig, at man maa være den højtærede Finansminister taknemmelig for, at han har vist lidt Maadehold ved at forlade Professorudvalgets Synspunkt og i Stedet vælge de mere jordbundne Skalaer i Forslaget. *Professorudvalgets Skala for Formuestigningen vilde jo komme til at ramme langt haardere.* Det Restbeløb, som vilde blive tilbage efter det kirurgiske Indgreb, vilde blive væsentligt mindre end efter det nu forelagte Forslag, *saa det har aabenbart haft en gavnlig Virkning paa den højtærede Finansminister, at han siden sit Medlemsskab i Professorudvalget er begyndt at beskæftige sig med, hvad der er politisk muligt.*

Formuestigningsafgiften bør fradrages Stabiliseringslaanet.

Det skæmmer imidlertid Forslaget en hel Del, at man ved denne Kombination af Formuestigningsafgift og Stabiliseringslaan, ikke tager Hensyn til Formuestigningsafgiften ved Udregningen af Stabiliseringslaanet. Man forlanger baa- de — og. Den retfærdige Fremgangsmaade vilde vel være den, at naar man først havde beregnet, hvad en Person skulde udrede i Formuestigningsafgift, drog man denne Afgift fra Formuen, før man belastede den med Stabiliseringslaanet. Som det nu er foreslaaet, er det klart, at der ogsaa skal betales Stabiliseringslaan af Formuestigningsafgiften, som den højtærede Minister tilegner sig i Kraft af dette Forslag. Det er ret vigtigt for os at faa klaret, hvad den højtærede Minister tænker sig paa dette Omraade, men det er maaske noget, som man bedre kan komme ind paa under Udvalgsbehandlingen.

Tilfreds med Tvangslaanet.

Vi for vort Vedkommende kan iøvrigt kun være godt tilfreds med, at Tanken om et Tvangslaan under Betegnelsen Stabiliseringslaan er optaget i Forslaget.

Vort Repræsentantskabsmøde den 27. April i Aar gav tydeligt Udtryk for, at vi ønskede et ensartet Laan af alle Formuer. Sætter vi Landets samtlige Formueejeres skattepligtige Formue i 1945 til omkring 14 Milliarder — det var før Ejendoms- skyldsforhøjelserne kom til — og dertil føjer Selskabs- og Foreningsformuerne, vilde et Tvangslaan paa ca. 4 pCt. have indbragt saa nogenlunde, hvad der mang-

lede for at naa til et samlet Provenu paa 1½ Milliard Kr. Vi havde, som sagt, foretrukket en saadan Udvej, og egentlig har vi Grund til at tro, at den højtærede Finansminister ikke er saa forfærdelig uenig med os, for midt i det Hovedbrud, som den højtærede Finansminister formentlig har haft i sine snævreste Cirkler, erklærede Ministeren pludselig i en Udtalelse til „Information“, at Politikernes største Fejl var Mangelen paa Mod. Jeg maa gaa ud fra, at det er bitre Erfaringer, der har drevet Ministeren til denne Erkendelse. *Der skal jo ikke noget Mod til det Forslag, der her er fremsat. Det er jo 50,000 Formuejere, som skal undgælde baade med Formuestigningsafgift og med Tvangs- laan, saa jeg tillader mig at søge Forklaringen paa denne mærkelige og bitre Er- faring i den Omstændighed, at det virke- ligt ikke har været muligt for den højt- ærede Minister at opnaa en mere tilbunds- gaaende ensartet Beskatning af Formuer- ne her i Landet.*

Det konservative Folkeparti har ikke levet forgæves.

Naa, mit Parti har jo ikke levet forgæves, da Tanken om et Tvangslaan under Betegnelsen Stabiliseringslaan som sagt har vundet Indpas i Forslaget. Den højtærede Minister har ført Tanken videre, idet man kan frigøre sig for Stabilise- ringslaanet ved at betale det halve til fuld Afgørelse. Desværre er det muligt, at Skat- telovgivningen har aflejret en saadan Mis- tillid til Statens Løfter, at Masser af For- muejere vil foretrække at frigøre sig een Gang for alle til halv Pris. Jeg tror, at vi alle i dette høje Ting skal bekræfte der- overfor, at vi ogsaa i denne Henseende vil hævde Loven og dens Løfter. Ingen af os, der har Medansvar for dette Land, kan være ligeglad med, om Løfterne fra Lov- givningsmagten gaar til Underkurs Mand og Mand imellem.

I det hele taget burde vel Lovforslagets Terminologi have været indrettet lidt mere efter det enestaaende, der her er Tale om. Hvorfor betegnes Forslaget ikke som et Forslag om en Eengangsskat eller en Een- gangsafgift? Dette mere almindelige „Ud- skrivning af en Formuestigningsafgift og et Stabiliseringslaan“ er naturligvis egnet til at dække Kancelliets Synspunkter med Hensyn til Lovtitler, men det burde tyde- ligt i Forslaget have været fastslaet over

for det danske Folk, at det her drejer sig om en Engangsafgift. Parallellen har den højtærede Minister søgt helt tilbage i 1813, da Danmark ogsaa var i Nød efter store Krige. Saa enestaaende burde det, der her sker, være, at Lovforslaget ogsaa burde have haaret tydeligt Vidnesbyrd om noget enestaaende i sin Titel og Terminologi. Nordmændene anvender i deres Forslag Udtrykkene „Førkrigsformue“ og „Efterkrigsformue“. Vi har indført mere almindelige Begreber, som kan indføres om og om igen indtil Trivialitet, og indtil der ikke er mere at tage, nemlig „Basisformue“, „Slutformue“, „Basistidspunkt“, og „Sluttidspunkt“. Denne Betragtning er naturligvis ikke afgørende, for jeg gaar ud fra, at ogsaa den højtærede Minister mener, at dette er et helt enestaaende Lovgivningsarbejde, som ikke skal være noget tilbagevendende.

Hvorledes bekæmpes Resten af de ledige Penges Problem?

Hvis dette Lovforslag vedtages i den Form, hvori det er fremsat, skulde der altsaa i alt kunne indbetales med denne og andre Loves Provenu mellem 2½ og 3 Milliarder Kr. paa Statens Reguleringskonto med Nationalbanken.

Det er Haabet for den højtærede Finansminister og vel ogsaa for os andre, at man derved skulde have bekæmpet de ledige Penges Problem, eller i alt Fald have dem under sikker Kontrol, men der bliver jo stadig en Gæld til Nationalbanken paa omkring 5 Milliarder Kr. alene paa Reguleringskontoen. Jeg tror det vilde være heldigt for den videre Klaring af Landets økonomiske Udvikling, om den højtærede Minister kunde tænke sig at give Tinget Oplysninger om, hvorvidt den resterende Gæld er tænkt at skulle forrentes og afdrages eller blot afdrages, og paa hvilke Vilkaar.

Vi ved meget vel, at dette Spørgsmaal kan volde Regeringen noget Hovedbrud, men det er dog vist nyttigt at rejse det, for der findes vel ingen anden Udvej af denne Gæld end den langsomme Afskrivningens Vej, og det er vel godt at faa det sagt i Forbindelse med Engangsskatten. Det er altsaa Indkomstskatterne, de fremtidige Skatter, der skal klare Resten. Derfor har vi i denne Situation ogsaa afholdt os fra at give Raad om, hvorvidt der til Opnaaelse af Pengepolitikens Maal skal

mobiliseres Bidrag fra Indkomstskatterne til en øjeblikkelig Indbetaling paa Reguleringskontoen, saaledes som det er Tanken med Formueafgiften i Forslaget.

Den højtærede Finansminister erklærede jo forleden Dag overfor Offentligheden, at han som Middel kun kendte Skatter og atter Skatter. Det var selvfølgelig traditionel Tale i en Finansministers Mund, og Skatterne er vel efterhaanden blevet saa store, at selv det ærede Medlem Hr. V. Buhl ikke tør gentage sin Forventning om, at de betales med Glæde.

Jeg tror den højtærede Finansminister har Ret i, at man skal se meget mørkt paa den fremtidige Udvikling paa dette Omraade. Vi har vel alle Haab om, at der vil opstaa en økonomisk Lysning længere fremme, efterhaanden som Demobiliseringen skrider frem ude i Verden og kommer med Prisfald i sit Følge, men indtil da er der vist ingen Grund til at tro, at det vil blive lettere at være Skatteyder i Danmark.

Staten bør være med ved at realisere sine Værdipapirer.

Men naar jeg nu har sagt dette, vil jeg ogsaa gerne føje til i Slutningen af denne Tale, at det forekommer os, at ogsaa Staten inden for sine Muligheder burde bidrage til Nedbringelsen af Gælden efter Tyskerne. Hvad er egentlig Meningen med at forlange, som man gør det her, at Borgerne skal realisere deres Værdipapirer, medens Staten bevarer sine?

Staten er Ejer af for 37½ Mill. Kr. Landmandsbankaktier og for 4½ Mill. Kr. Præferenceaktier i Burmeister og Wain. Er det urimeligt i denne Situation at forlange Realisation og er det urimeligt at forlange det netop af den nuværende Regering? Hvorfor ønsker den at bevare Herredømmet over en Bank som Landmandsbanken, denne Bank, der nød den sjældne Udmærkelse i Socialdemokratiets Agitation forud for Valget at blive kaldt den Bank, som skulde socialiseres for at være Statens Forretningsbank? Synes den højtærede Finansminister og Regeringen ikke, at det kunde være tiltalende at krydse den Slags Anslag ved nu, hvor det er politisk og finansiel rimeligt, at afhænde Aktierne i Landmandsbanken? Regeringen er jo valgt paa den pureste Antisocialisering, og det forekommer mig, at den derfor her har en Forpligtelse at opfylde. Man

bør heller ikke i dette Forhold vige tilbage for at gøre, hvad der i Dag og paa længere Sigt er nyttigt og rigtigt.

Med disse Bemærkninger har jeg paa

mit Partis Vegne villet redegøre for vort almindelige Syn paa dette Lovforslag og for de Retningslinier, hvorefter vi deltager i denne Sags videre Behandling.

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk